

W ostatnich latach podjęto tematykę tendencji klimatyczno-glacialnych w ramach problematyki „Global Change” oraz badania porównawcze zlodowacenia i klimatu Arktyki i Antarktyki.

Tadeusz Sywula

Uniwersytet Gdański
Katedra Genetyki
80-822 Gdańsk, ul. Kładki 24

PROGRAM BADAWCZY „MIKROEWOLUCJA ZWIERZĄT W WODACH POLARNYCH”

W latach 1991–92 realizowane były następujące zadania badawcze:
„Genetyka populacji widłonogów *Calannus cf. finmarchicus*”;
„Zmienność morfologiczna i genetyczna spitsbergeńskich populacji małżoraczka *Cytherissa lacustris*”;
„Genetyka populacji obunogów *Gammarus setosus* i *Onisimus tittoralis* z wód Spitsbergenu”.

Przy okazji gromadzone były materiały faunistyczne morskich i słodkowodnych skorupiaków Spitsbergenu. Poszczególne zadania badawcze realizowane są w Centrum Biologii Morza PAN w Gdyni i w Katedrze Genetyki Uniwersytetu Gdańskiego.

Część terenowa badań miała miejsce w następujących rejonach i okresach:
– Spitsbergen: Hornsund, Bellsund, Isfjorden – 8.07–6.08 1991,
– Morze Norweskie (transekt wzdłuż 15°E): Storfjorden – południowo-zachodnie wybrzeża Spitsbergenu po Isfjorden – 7.08–30.08 1992,
– Morze Barentsa: wody wzdłuż wybrzeży Półwyspu Kolskiego – Nowej Ziemi – między Nową Ziemią a Ziemią Franciszka Józefa – Ziemi Franciszka Józefa – 18.08–4.09 1992.

Materiały zbierały w terenie następujące osoby: mgr Iwona Głazewska, mgr Aleksander Janta, dr Jolanta Koszteyn, mgr Tadeusz Namiotko, dr Jerzy Sell, prof. dr hab. Tadeusz Sywula, mgr Marek Zajączkowski. W opracowywaniu materiałów uczestniczyli poza tym: mgr Sławomir Kwaśniewski, dr Jan Marcin Węśławski i dr Andrzej Witkowski. Instytucje współpracujące to: Instytut Geofizyki PAN (Stacja Polarna w Hornsundzie była bazą w badaniach roku 1991), Instytut Oceanologii PAN w Sopocie (materiały z Morza Norweskiego w r. 1992 pobierane były z r/v „Oceania”), Instytut Biologii Morza RAN w Murmańsku (materiały z Morza Barentsa w r. 1992 zebrane zostały z pokładu r/v „Dalnie Zelency”).

Dotychczas ukazała się drukiem jedna praca zawierająca wyniki badań z roku 1991: T. Sywula, I. Głazewska, J. Koszteyn, S. Kwaśniewski i J. Sell – 1993: An analysis of the population structure of *Calanus cf. finmarchicus* (Copepoda) from the Hornsund Fiord region, Spitsbergen. *Variability and Evolution*, 2/3: 113–119.

Druga praca: T. Sywula, T. Namiotko, J. Sell, A. Witkowski i M. Zajączkowski: Crustacean species new to Spitsbergen with notes on the polymorphism and the subfossil preservation of *Cytherissa lacustris* (G. O. Sars) została przyjęta do druku w *Polish Polar Research*. Trzy dalsze prace są w przygotowywaniu do druku.

Jan Marcin Węslawski

Instytut Oceanologii PAN

Zakład Ekologii Morza

81–967 Sopot. Powstańców Warszawy 55

WYPRAWY I PROGRAMY BADAWCZE INSTYTUTU OCEANOLOGII PAN W SOPOCIE W LATACH 1993–1994

1993 – lipiec– sierpień – rejs r/v „Oceania” w ramach programu “Greenland Sea Project” na morze Norweskie, Barentsa i Grenlandzkie. Celem VI Wyprawy była kontynuacja badań na stałym poligonie badawczym. Pomiary na poligonie obejmowały hydrologię, meteorologię morską, plankton, liczenia ptaków morskich. Na Spitsbergenie Wyprawa realizowała program badań Isfiordu (Yoldiabukta) w ramach grantu KBN – „Wody słodkie jako wskaźnik zmian klimatu w morzach Arktyki”. Celem badań fiordu było ustalenie jak daleko sięga wpływ wód wytopiskowych z lodowców – dokonano tego przez analizy fauny dennej, osadów oraz zdjęć satelitarnych. W Wyprawie wzięło udział 16 osób z IO PAN, pod kierownictwem mgr Waldemara Walczowskiego.

1993 – maj – czerwiec – udział w Wyprawie NEW93 w ramach programu “International Arctic Polynya Project” na Północno-Wschodnią Grenlandię. W Wyprawie brało udział ponad 100 naukowców z kilkunastu krajów, pracujących z pokładu niemieckiego r/v „Polarstern” i amerykańskiego USS „Polar Sea”. Celem dwuosobowej grupy polskiej było przeprowadzenie badań w płytkiej – przybrzeżnej strefie Połyni Grenlandzkiej. Wyprawa dostała się w rejon badań na lodolamaczu „Polarstern”, następnie na przylądku Eskimonaes na 80° N, założono bazę dla grupy brzegowej (Polacy, Duńczycy i Szwedzi). Efekty ekspedycji będą przedstawione na sympozjum w Helsingor (Dania) w maju 1995 r.

1993 sierpień – dwuosobowa grupa brzegowa realizująca norwesko-polski program “Tidal Zone Project” (mapy ekologiczne wybrzeży Svalbardu). Rejon działania Nordenskjoldkysten, Zachodni Spitsbergen.